

Brüssel, 12.12.2019
COM(2019) 624 final

2019/0274 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel narkootiliste ainete komisjoni 63. istungjärgul seoses ainete lisamisega 1961. aasta narkootiliste ainete ühtsesse konventsiooni, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga, ja 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel ÜRO narkootiliste ainete komisjoni 63. istungjärgul seoses ainete lisamisega ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtsesse konventsiooni, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga, ning ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni. Narkootiliste ainete komisjoni 63. istungjärg toimub kava kohaselt 2.–6. märtsil 2020.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtne konventsioon, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga, ja ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioon

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (edaspidi „ÜRO“) 1972. aasta protokolliga muudetud 1961. aasta narkootiliste ainete ühtse konventsiooni (edaspidi „narkootiliste ainete konventsioon“)¹ eesmärk on võidelda kooskõlastatud rahvusvahelise tegevuse kaudu narkootikumide kuritarvitamise vastu. Selles on esitatud kaks sekkumise ja kontrolli vormi, mis avaldavad koosmõju. Esiteks püütakse sellega piirata narkootikumide valdamist, kasutamist, levitamist, importi, eksporti, valmistamist ja tootmist ning nendega kauplemist üksnes meditsiiniliste ja teaduslike eesmärkidega. Teiseks võideldakse selle abil rahvusvahelise koostöö kaudu ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu, et heidutada uimastikauplejaid ja hoida ära uimastitega kauplemist.

ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooniga (edaspidi „psühhotroopsete ainete konventsioon“)² loodi rahvusvaheline psühhotroopsete ainete kontrollisüsteem. Sellega reageeriti kuritarvitatavate narkootikumide valiku mitmekesisustumisele ja laienemisele ning kehtestati mitme sünteetilise narkootikumi suhtes kontrollimeetmed, lähtudes ühelt poolt nende kuritarvitamise potentsiaalst ja teiselt poolt nende raviväärtusest.

Kõik ELi liikmesriigid on konventsioonide osalised, samas kui liit seda ei ole.

2.2. Narkootiliste ainete komisjon

Narkootiliste ainete komisjon on ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (edaspidi „ECOSOC“) komisjon, mille ülesanded ja volitused on sätestatud muu hulgas kahes konventsioonis. Komisjoni kuulub 53 ÜRO liikmesriiki, kelle valib ECOSOC. Märtsis 2020 on 13 ELi liikmesriiki narkootiliste ainete komisjoni hääleõiguslikud liikmed³. Liidul on narkootiliste ainete komisjonis vaatleja staatus.

2.3. Narkootiliste ainete komisjoni kavandataav õigusakt

Narkootiliste ainete komisjon ajakohastab korrapäraselt ainete nimekirja, mis on lisatud konventsioonidele, võttes aluseks soovitusel, mille on esitanud Maailma Terviseorganisatsioon (edaspidi „WHO“), keda nõustab narkosõltuvuse eksperdikomisjon (ECDD).

¹ ÜRO lepingud, kd 978, nr 14152.

² ÜRO lepingud, kd 1019, nr 14956.

³ 1. jaanuari 2020 seisuga on narkootiliste ainete komisjoni hääleõiguslikud liikmed järgmised 13 liikmesriiki: Austria, Belgia, Hispaania, Horvaatia, Itaalia, Madalmaad, Poola, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

WHO esitas 24. jaanuaril 2019 ÜRO peasekretärile⁴ kuus soovitus tulenevalt narkosõltuvuse eksperdikomisjoni 41. koosolekul toimunud kanepit ja kanepiga seotud aineid käsitlevast kriitilisest läbivaatamisest.

2.–6. märtsil 2020 Viinis toimuva narkootiliste ainete komisjoni 63. istungjärgu päevakorda võib kuuluda otsuste vastuvõtmine nende ainete lisamise kohta konventsioonidele lisatud nimekirjadesse.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Konventsioonidele lisatud nimekirjade muutmine mõjutab kõigi liikmesriikide puhul otseselt liidu õiguse kohaldamisala uimastikontrolli valdkonnas. Nõukogu 25. oktoobri 2004. aasta raamotsuse 2004/757/JSK (millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiäri kuriteokoosseisu ja karistuste kohta, edaspidi „raamotsus“)⁵ artikli 1 lõikes 1 on sätestatud, et kõnealuses raamotsuses tähendab mõiste „uimastid“ kõiki aineid, mis on hõlmatud kas narkootiliste ainete konventsiooniga või psühhotroopsete ainete konventsiooniga, ning raamotsuse lisas loetletud aineid. Raamotsust kohaldatakse seega ainete suhtes, mis on loetletud narkootiliste ainete konventsioonile ja psühhotroopsete ainete konventsioonile lisatud nimekirjades. Seega mõjutab kõnealustele konventsioonidele lisatud nimekirjade iga muudatus otseselt liidu ühiseid eeskirju ja muudab nende kohaldamisala Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 tähenduses. Seejuures ei ole oluline, kas kõnealune aine on kogu liidus juba kontrolli all.

Kanep ja kanepiga seotud ained, mida narkosõltuvuse eksperdikomisjoni 41. koosolekul kriitiliselt hinnati ja mida käsitlevad WHO 24. jaanuari 2019. aasta kuus soovitus, on praegu rahvusvahelisel tasandil kontrollitud kas narkootiliste ainete konventsiooni või psühhotroopsete ainete konventsiooni alusel:

- „**kanep ja kanepivaik**“ on kantud narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja. Lisaks sellele on „kanep ja kanepivaik“ kantud narkootiliste ainete konventsiooni IV nimekirja, mis sisaldab eriti ohtlikuks peetavaid aineid;
- **dronabinool (delta-9-tetrahydrokannabinool)** on kantud psühhotroopsete ainete konventsiooni II nimekirja;
- **tetrahydrokannabinool** (delta-9-tetrahydrokannabinooli isomeerid) on kantud psühhotroopsete ainete konventsiooni I nimekirja;
- „**kanepiekstraktid ja -tinktuurid**“ on kantud narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja;
- „**kannabidiooli preparaadid**“ on kontrollitud narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja kande „Kanepiekstraktid ja -tinktuurid“ all;
- „**kanepi ja dronabinooli ravimpreparaadid**“ on kontrollitud kanepipõhiste preparaatidena narkootiliste ainete ühtse konventsiooni I nimekirja alusel või sünteetilist delta-9-tetrahydrokannabinooli kasutavate preparaatidena psühhotroopsete ainete konventsiooni II nimekirja alusel.

⁴ https://www.who.int/medicines/access/controlled-substances/UNSG_letter_ECDD41_recommendations_cannabis_24Jan19.pdf?ua=1

⁵ ELT L 335, 11.11.2004, lk 8, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2017. aasta direktiiviga (EL) 2017/2103, millega muudetakse nõukogu raamotsust 2004/757/JSK uute psühhoaktiivsete ainete lisamiseks uimasti määratlusse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2005/387/JSK (ELT L 305, 21.11.2017, lk 12).

Komisjoni ettepanek liidu seisukoha kohta põhineb WHO narkosõltuvuse eksperdikomisjoni koosolekute kättesaadavatel dokumentidel ning vastustel, mille andsid narkootiliste ainete komisjoni 4. ja 5. istungitevahelisel kohtumisel 24. juunil 2019 ja 23. septembril 2019 WHO, rahvusvaheline narkootikumide kontrolli komitee (INCB) ja ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC) nende vastavate volituste raames⁶. Samuti võetakse selles arvesse teabevahetust liikmesriikidega horisontaalses narkootikumide töörühmas ning Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) tööd selles valdkonnas.

Komisjoni ettepanekus liidu seisukoha kohta soovitatakse toetada ainult mõningaid WHO soovitusi, mis kajastavad teaduslike teadmiste arengut selles valdkonnas ega tooks kaasa olulist muutust nende ainete kontrollimises.

Samas iseloomustab mitmeid soovitusi selguse puudumine seoses nende õigusliku ja praktilise mõjuga ning uute kontrollimeetmete või nende puudumise tagajärgedega. Komisjoni ettepanekus liidu seisukoha kohta soovitatakse seega hääletada nende soovitude vastu. Alternatiivina soovitatakse komisjoni ettepanekus neid soovitusi mitte hääletusele panna ja taotleda Maailma Terviseorganisatsioonilt täiendavat hindamist.

Nõukogu peab kehtestama liidu ühise seisukoha narkootiliste ainete komisjoni istungiks, kui komisjonil on vaja teha otsus ainete nimekirjadesse kandmise kohta. Kuna liidu vaatlajastatus tingib piirangud, peaksid sellist seisukohta väljendama narkootiliste ainete komisjonis ühiselt liidu huvides tegutsevad liikmesriigid, kes on märtsis 2020 kõnealuse komisjoni liikmed. Liit ei ole nende konventsioonide osaline, kuid tal on selles valdkonnas ainupädevus.

Selleks teeb komisjon ettepaneku liidu seisukoha kohta, mida väljendavad liikmesriigid, kes on 2020. aasta märtsi seisuga narkootiliste ainete komisjoni liikmed, Euroopa Liidu nimel narkootiliste ainete komisjoni 63. istungjärgul seoses ainete lisamisega narkootiliste ainete konventsioonile ja psühhotroopsete ainete konventsioonile lisatud nimekirjadesse. Tegemist on neljanda korraga, kui komisjon esitab sellise ettepaneku ELi seisukoha kohta⁷. Nõukogu võttis liidu seisukohad vastu⁸ ja see võimaldas ELil avaldada narkootiliste ainete komisjoni eelmistel istungitel üksmeelselt arvamust ainete rahvusvahelistesse nimekirjadesse kandmise kohta, sest nimetatud komisjonis osalevad liikmeriigid hääletasid vastavalt vastuvõetud liidu seisukohale nende ainete nimekirjadesse lisamise poolt.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

Euroopa Liidu (EL) toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „Nõukogu võtab [...] vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiget 9 kohaldatakse olenemata sellest, kas liit on asjaomase organi liige või asjaomase lepingu osaline⁹. Mõiste „õigusliku toimega aktid“

⁶ Vt kõik küsimused ja vastused 26. novembri seisuga aadressil: https://www.unodc.org/documents/commissions/CND/Scheduling_Resource_Material/Cannabis/Consultations_with_WHO_Questions_and_Answers_26_November_2019.pdf

⁷ COM(2017) 72 final; COM(2018) 31 final; COM(2018) 862 final. Tuleb märkida, et komisjon esitab samaaegselt eraldi ettepaneku uute psühhootroopsete ainete lisamise kohta.

⁸ Vastu võetud nõukogu poolt vastavalt 7. märtsil 2017, 27. veebruaril 2018 ja 5. märtsil 2019.

⁹ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 64.

hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised aktid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad otsustavalt mõjutada liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“¹⁰.

Narkootiliste ainete komisjon on kõnealuse artikli tähenduses „lepingus sätestatud organ“, kuna tegemist on ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) moodustatud organiga, millele on narkootiliste ainete konventsiooni ja psühhotroopsete ainete konventsiooniga antud eriülesanded.

Narkootiliste ainete komisjoni otsused, mis käsitlevad ainete lisamist nimekirjadesse, on ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 tähenduses „õigusliku toimega aktid“. Narkootiliste ainete konventsiooni ja psühhotroopsete ainete konventsiooni kohaselt on narkootiliste ainete komisjoni otsused automaatselt siduvad, välja arvatud juhul, kui konventsiooniosaline on ettenähtud tähtaja jooksul esitanud otsuse ECOSOCile läbivaatamiseks¹¹. Kõnealuses küsimuses tehtavad ECOSOCi otsused on lõplikud. Ainete nimekirjadesse kandmist käsitlevatel narkootiliste ainete komisjoni otsustel on õiguslikud tagajärjed ELi õiguskorrale ka liidu õiguse alusel, kuna nad võivad otsustavalt mõjutada liidu õigusaktide sisu, nimelt nõukogu raamotsust 2004/757/JSK. Konventsioonidele lisatud nimekirjade muutmine mõjutab otseselt kõnealuse ELi õigusakti kohaldamisala.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse.

Kavandatava õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud ebaseadusliku uimastikaubandusega.

Seetõttu on kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõige 1, milles ebaseaduslikku uimastikaubandust nimetatakse ühena eriti ohtlikest piiriülese mõõtmega kuriteoliikidest ning millega antakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule volitused kehtestada miinimumeeskirjad kuriteokoosseisude ja karistuste määratlemiseks ebaseadusliku uimastikaubanduse valdkonnas.

4.3. Muutuv geomeetria

Kooskõlas protokoll nr 36 (aluslepingutele lisatud protokoll üleminekusätete kohta) artikli 10 lõikega 4 teatas Ühendkuningriik, et ta ei aktsepteeri täielikke volitusi, mis on antud komisjonile ja Euroopa Kohtule seoses kriminaalasjades tehtava politseikoostöö ja õiguslase koostöö valdkonna õigusaktidega, mis on vastu võetud enne Lissaboni lepingu jõustumist. Sellest tulenevalt lõppes nõukogu raamotsuse 2004/757/JSK kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes 1. detsembril 2014¹².

¹⁰ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

¹¹ Narkootiliste ainete konventsiooni artikli 3 lõige 7; psühhotroopsete ainete konventsiooni artikli 2 lõige 7.

¹² Vt loetelu liidu õigusaktidest, mis on kriminaalasjades tehtava politseikoostöö ja õiguslase koostöö valdkonnas vastu võetud enne Lissaboni lepingu jõustumist ning mille kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes lõpetatakse alates 1. detsembrist 2014 vastavalt protokoll nr 36 („Üleminekusätete kohta“) artikli 10 lõike 4 teisele lausele, punkt 29 (ELT C 430, 1.12.2014, lk 17).

Kuna narkootiliste ainete komisjoni otsused, mis käsitlevad ainete nimekirjadesse kandmist, ei mõjuta ebaseadusliku uimastikaubanduse valdkonna ühiseeskirju, mis on Ühendkuningriigile siduvad, ei osale Ühendkuningriik nõukogu otsuse vastuvõtmisel, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht ainete nimekirjadesse kandmist käsitlevate otsuste vastuvõtmisel¹³.

Taani suhtes on nõukogu raamotsus 2004/757/JSK siduv kuni 21. novembrini 2018. Raamotsuse artiklis 1 on sätestatud, et „uimastid“ on ained, mis on hõlmatud kas narkootiliste ainete konventsiooniga või psühhotroopsete ainete konventsiooniga.

Kuna narkootiliste ainete komisjoni otsused, mis käsitlevad ainete nimekirjadesse kandmist, mõjutavad ebaseadusliku uimastikaubanduse valdkonna ühiseeskirju, mis on Taanile siduvad, osaleb Taani nõukogu otsuse vastuvõtmisel, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht ainete nimekirjadesse kandmist käsitlevate otsuste vastuvõtmisel.

4.4. Kokkuvõte

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikli 83 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. MÕJU EELARVELE

Mõju eelarvele puudub.

¹³

Käesolevas ettepanekus määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel kohtumisel, mis toimub pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust, välja arvatud juhul, kui Ühendkuningriik taotleb aluslepingu artikli 50 alusel tähtaja pikendamist neljandat korda ja Euroopa Ülemkogu (artikkel 50) sellega ühehäälselt nõustub. Kuid sel ajal, kui komisjon oma ettepaneku vastu võtab, on Ühendkuningriik endiselt liikmesriik. Seega hõlmavad näiteks viited „liikmesriikidele“, kes on narkootiliste ainete komisjoni liikmed, ka Ühendkuningriiki.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel narkootiliste ainete komisjoni 63. istungjärgul seoses ainete lisamisega 1961. aasta narkootiliste ainete ühtsesse konventsiooni, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga, ja 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 83 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) 1961. aasta narkootiliste ainete ühtne konventsioon, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga¹ (edaspidi „narkootiliste ainete konventsioon“), jõustus 8. augustil 1975.
- (2) Narkootiliste ainete konventsiooni artikli 3 kohaselt võib narkootiliste ainete komisjon otsustada lisada kõnealusele konventsioonile lisatud nimekirjadesse uusi aineid. Nimetatud komisjon võib nimekirju muuta üksnes vastavalt Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) soovitudele, kuid ta võib ka otsustada WHO soovitatud muudatusi mitte teha.
- (3) ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioon² (edaspidi „psühhotroopsete ainete konventsioon“) jõustus 16. augustil 1976.
- (4) Psühhotroopsete ainete konventsiooni artikli 2 kohaselt võib narkootiliste ainete komisjon WHO soovitudele tuginedes otsustada lisada kõnealusele konventsioonile lisatud nimekirjadesse uusi aineid või neid sealt kustutada. Nimetatud komisjonil on laialdane kaalutusõigus arvestada majanduslikke, sotsiaalseid, õiguslikke, halduslikke ja muid tegureid, kuid ta ei või käituda meelevaldselt.
- (5) Mõlemale konventsioonile lisatud nimekirjade muutmine mõjutab otseselt liidu õiguse kohaldamisala uimastikontrolli valdkonnas. Konventsioonidele lisatud nimekirjades loetletud ainete suhtes kohaldatakse nõukogu raamotsust 2004/757/JSK³. Seega mõjutab konventsioonidele lisatud nimekirjade iga muudatus otseselt liidu ühiseid eeskirju ja muudab nende kohaldamisala Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 tähenduses.
- (6) Narkootiliste ainete komisjon peab 2.-6. märtsini 2020 Viinis toimuval 63. istungjärgul võtma vastu otsused, mis käsitlevad kanepit ja kanepiga seotud aineid,

¹ ÜRO lepingud, kd 978, nr 14152.

² ÜRO lepingud, kd 1019, nr 14956.

³ Nõukogu 25. oktoobri 2004. aasta raamotsus 2004/757/JSK, millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiäri kuriteokoosseisu ja karistuste kohta (ELT L 335, 11.11.2004, lk 8).

mis on juba narkootiliste ainete konventsiooni või psühhotroopsete ainete konventsiooni alusel kontrolli all.

- (7) Liit nende ÜRO konventsioonide osaline ei ole. Narkootiliste ainete komisjonis, kus 2020. aasta märtsis on hääleõigus 13 liikmesriigil⁴, on liidul vaatleja staatus. Seepärast on vaja, et nõukogu volitaks liikmesriike väljendama liidu seisukohta seoses ainete lisamisega narkootiliste ainete konventsioonile ja psühhotroopsete ainete konventsioonile lisatud nimekirjadesse, kuna otsused ainete rahvusvahelistesse nimekirjadesse kandmise kohta konventsioonide alusel kuuluvad liidu ainupädevusse.
- (8) WHO esitas 24. jaanuaril 2019⁵ kuus soovitus, tulenevalt narkosõltuvuse eksperdikomisjoni („WHO eksperdikomisjon“) 41. koosolekul toimunud kanepit ja kanepiga seotud aineid käsitlevast kriitilisest läbivaatamisest. Nende soovitude eesmärk ei ole lubada kanepi või kanepiga seotud ainete meelelahutuslikku tarbimist.
- (9) WHO narkosõltuvuse eksperdikomisjoni hinnangul ei põhjusta **kanep ja kanepivaik** eriti tõenäoliselt teiste narkootiliste ainete konventsiooni IV nimekirja kantud ainetega sarnaseid kahjulikke tagajärgi. Lisaks on kanepipreparaadid näidanud ravipotentsiaali valu ja muude terviseprobleemide, näiteks epilepsia ja hulgiskleroosist tingitud spasmide raviks.
- (10) WHO leidis, et kanep ja kanepivaik tuleks kanda nimekirja sellisel kontrollitasemel, mis hoiab ära kanepi tarbimisest põhjustatud kahju ning ei takista samal ajal juurdepääsu kanepiga seotud ravipreparaatidele ega nende kasutamist teadus- ja arendustegevuses. Seega jõudis WHO järeldusele, et kanepi ja kanepivaigu lisamine IV nimekirja ei ole kooskõlas kriteeriumidega, mille alusel tuleb uimasti kanda IV nimekirja
- (11) See soovitus ei muuda kanepi ja kanepivaigu rahvusvahelist kontrollitaset, kuna need on jätkuvalt kantud narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja. Soovitus esitatakse nõuetekohaselt arvesse teaduse arengut selles valdkonnas pärast kanepi ja kanepivaigu esmakordset lisamist narkootiliste ainete konventsiooni. Kanepi ja kanepivaigu kustutamine narkootiliste ainete konventsiooni IV nimekirjast aitaks parandada kollektiivseid teadmisi nii kanepi terapeutilisest kasulikkusest kui ka sellega seotud kahjust.
- (12) Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma seisukoha kustutada kanep ja kanepivaik narkootiliste ainete konventsiooni IV nimekirjast.
- (13) WHO eksperdikomisjoni hinnangu kohaselt võivad **delta-9-tetrahydrokannabinool ja selle aktiivne stereoisomeer dronabinool**, eriti kõrge puhtusastmega ebaseaduslikes vormides, põhjustada samasuguseid kahjulikke tagajärgi ja sõltuvust ja nende kuritarvitamise potentsiaal on vähemalt sama suur kui kanepil, mis on kantud narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja. Aine, mille puhul esineb sarnane kuritarvitamise oht ning millel on sarnased kahjulikud tagajärjed kui juba narkootiliste ainete konventsiooni nimekirja kantud ainel, tuleks kanda samasse nimekirja, kui kõnealune aine. Kuna delta-9-tetrahydrokannabinooli puhul esineb sarnane kuritarvitamise oht ning sellel on sarnased kahjulikud tagajärjed kui kanepil, vastab see narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja kandmise kriteeriumidele.

⁴ 1. jaanuari 2020 seisuga on narkootiliste ainete komisjoni hääleõiguslikud liikmed järgmised 13 liikmesriiki: Austria, Belgia, Hispaania, Horvaatia, Itaalia, Madalmaad, Poola, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

⁵ https://www.who.int/medicines/access/controlled-substances/UNSG_letter_ECDD41_recommendations_cannabis_24Jan19.pdf?ua=1

- (14) Lisaks mõistis WHO, et delta-9-tetrahydrokannabinooli liigitamine kanepiga sama konventsiooni samasse nimekirja, st narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, lihtsustaks konventsioonide kontrollimeetmete rakendamist liikmesriikides. Seega soovitas WHO kanda delta-9-tetrahydrokannabinool ja selle aktiivne stereoisomeer dronabinool narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, ja juhul, kui see soovitus vastu võetakse, kustutada need psühhotroopsete ainete konventsiooni II nimekirjast.
- (15) See soovitus ei muuda delta-9-tetrahydrokannabinooli ja selle aktiivse stereoisomeeri dronabinooli rahvusvahelist kontrollitaset. Samuti võiks see hõlbustada kontrollimeetmete rakendamist liikmesriikides.
- (16) Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma seisukoha kanda delta-9-tetrahydrokannabinool ja selle aktiivne stereoisomeer dronabinool narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, ja juhul, kui see soovitus vastu võetakse, kustutada need psühhotroopsete ainete konventsiooni II nimekirjast. Alternatiivina ei tohiks seda soovitust hääletusele panna ja Maailma Terviseorganisatsioonilt tuleks taotleda täiendavat hindamist.
- (17) **Tetrahydrokannabinool (delta-9-tetrahydrokannabinooli isomeerid)**, mis on kantud psühhotroopsete ainete konventsiooni I nimekirja, ei põhjusta WHO eksperdikomisjoni hinnangu kohaselt sarnast kuritarvitamise ohtu ja kahjulikke tagajärgi kui delta-9-tetrahydrokannabinool, kuid kõigi kuue isomeeri sarnasuse tõttu delta-9-tetrahydrokannabinooliga on keemilise analüüsi standardmeetodeid kasutades väga raske neid kuut isomeeri delta-9-tetrahydrokannabinoolist eristada. Nende kuue isomeeri liigitamine delta-9-tetrahydrokannabinooliga sama konventsiooni samasse nimekirja, st narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, lihtsustaks rahvusvahelise kontrolli rakendamist delta-9-tetrahydrokannabinooli üle ning aitaks liikmesriikidel riigi tasandil kontrollimeetmeid rakendada. Seetõttu soovitas WHO kanda tetrahydrokannabinool (delta-9-tetrahydrokannabinooli isomeerid) narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, tingimusel et narkootiliste ainete komisjon võtab vastu soovitusel lisada dronabinool ja selle stereoisomeerid (delta-9-tetrahydrokannabinool) narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, ja kui see soovitus vastu võetakse, kustutada see aine psühhotroopsete ainete konventsiooni I nimekirjast.
- (18) See soovitus ei muuda tetrahydrokannabinooli (delta-9-tetrahydrokannabinooli isomeeride) rahvusvahelist kontrollitaset. Samuti võiks see hõlbustada kontrollimeetmete rakendamist liikmesriikides.
- (19) Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma seisukoha kanda tetrahydrokannabinool (delta-9-tetrahydrokannabinooli isomeerid) narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, tingimusel et narkootiliste ainete komisjon võtab vastu soovitusel lisada dronabinool ja selle stereoisomeerid (delta-9-tetrahydrokannabinool) narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, ja kui see soovitus vastu võetakse, kustutada see aine psühhotroopsete ainete konventsiooni I nimekirjast. Alternatiivina ei tohiks seda soovitust hääletusele panna ja Maailma Terviseorganisatsioonilt tuleks taotleda täiendavat hindamist.
- (20) WHO eksperdikomisjoni hinnangu kohaselt on narkootiliste ainete konventsioonis osutatud **kanepiekstraktide ja -tinktuuride** psühhootiliste omaduste varieeruvus tingitud peamiselt nendes ekstraktides ja tinktuurides sisalduva delta-9-tetrahydrokannabinooli kontsentratsiooni erinevusest. Mõnel kanepiekstraktil ja tinktuuril, millel ei ole psühhootiliseid omadusi ja mis sisaldavad peamiselt kannabidioli, on paljulubavaid raviotstarbelisi kasutamisi. Asjaolu, et erinevaid preparaate, millel on erinev delta-9-tetrahydrokannabinooli kontsentratsioon, kontrollitakse sama kande „ekstraktid ja tinktuurid“ alusel ja need on kantud samasse

nimekirja, on riikides kontrollimeetmeid rakendavate vastutavate asutuste jaoks problemaatiline. Lisaks võib narkootiliste ainete konventsiooni preparaatide määratlus hõlmata kõiki tooteid, mis on kanepi „ekstraktid ja tinktuurid“ kui kanepi „preparaate“, ning juhul kui järgitakse komitee soovitus viia dronabinool üle narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja, kui dronabinooli ja selle stereoisomeeride „preparaate“. Seepärast soovitab WHO ekstraktid ja tinktuurid narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirjast kustutada.

- (21) Hoolimata WHO selgitustest pärast kõnealuse soovitus esitamist puudub selleks siiski ilmne rahvatervisega seotud põhjendus ning on raske täielikult hinnata selle mõju, eelkõige rahvusvahelise kontrollisüsteemi terviklikkuse seisukohast.
- (22) Seega peaksid liikmesriigid võtma seisukoha, et seda soovitus ei tohiks hääletusele panna ja Maailma Terviseorganisatsioonilt tuleks taotleda täiendavat hindamist.
- (23) WHO eksperdikomisjoni hinnangu kohaselt leidub **kannabidiooli** kanepis ja kanepivaigus, kuid sellel ei ole psühhoaktiivseid omadusi ning puudub selle kuritarvitamise ja sõltuvuse tekkimise risk. Sellel ei ole olulisi kahjulikke tagajärgi. Lisaks on tõendatud, et kannabidiool on tõhus teatavate ravile allumatute lapseas tekkivate epilepsiahäirete ravis.
- (24) WHO märkis, et kanepitaime preparaadina toodetud psühhoaktiivse toimetava ravimid sisaldavad delta-9-tetrahydrokannabinooli jälgi ja tunnistas, et delta-9-tetrahydrokannabinooli keemiline analüüs 0,15 % täpsusega võib mõne liikmesriigi jaoks keeruline olla. Seepärast soovitab WHO lisada narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirja järgmise joonealuse märkuse: „preparaadid, mis sisaldavad peamiselt kannabidiooli ning mitte rohkem kui 0,2 % delta-9-tetrahydrokannabinooli ei kuulu rahvusvahelise kontrolli alla.“
- (25) See soovitus alandaks siiski nende preparaatide praegust kontrollitaset, THC piirnормi määramist peamiselt kannabidiooli sisaldavatele preparaatidele ei toeta teaduslikud tõendid ning soovitus sõnastus ei välista erinevate tõlgenduste võimalust selle piirnормi arvutamise viisi kohta. Kannabidiooli erinev kohtlemine võrreldes muude kannabinoididega ei ole põhjendatud ja ei ole kooskõlas konventsioonide nimekirjade olemasoleva struktuuriga.
- (26) Seega peaksid liikmesriigid võtma seisukoha, et seda soovitus ei tohiks hääletusele panna ja Maailma Terviseorganisatsioonilt tuleks taotleda täiendavat hindamist.
- (27) WHO eksperdikomisjoni hinnangu kohaselt ei seostata delta-9-tetrahydrokannabinooli sisaldavaid ravimeid kuritarvitamise ja sõltuvusega ning neid ei suunata kõrvale muuks kui meditsiiniliseks kasutuseks. Lisaks tunnistas WHO, et sellised preparaadid on valmistatud nii, et nende kuritarvitamine ei ole tõenäoline ning puuduvad tõendid tegeliku kuritarvitamise või kahjuliku mõju kohta määral, mis õigustaks narkootiliste ainete konventsiooni I nimekirjaga seotud praegust kontrolli taset või psühhotroopsete ainete konventsiooni II nimekirjaga seotud kontrolli taset. Seega soovitas WHO lisada „**keemilise sünteesi või kanepipreparaatide teel saadud preparaadid**, millest valmistatakse ravimpreparaate, mille koostisesse kuulub veel üks või rohkem aineid, ning mida valmistatakse nii, et delta-9-tetrahydrokannabinooli ei saa eraldada kergesti või sellises koguses, mis võiks ohustada rahvatervist“, narkootiliste ainete konventsiooni III nimekirja.
- (28) See soovitus võib siiski tekitada liikmesriikidele regulatiivset lisakoormust. Lisaks ei põhine soovitus sõnastus seoses „ravimpreparaatidega“ mitte ühelgi narkootiliste ainete konventsioonis määratletud mõistel ning see ei pruugi olla kooskõlas ELi

terminoloogiaga, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivis 2001/83 inimintervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta⁶.

- (29) Seega peaksid liikmesriigid võtma seisukoha hääletada soovitusel vastu lisada „keemilise sünteesi või kanepipreparaatide teel saadud preparaadid, millest valmistatakse ravimpreparaate, mille koostisesse kuulub veel üks või rohkem aineid, ning mida valmistatakse nii, et delta-9-tetrahydrokannabinooli (dronabinooli) ei saa eraldada kergesti või sellises koguses, mis võiks ohustada rahvatervist“ narkootiliste ainete ühtse konventsiooni III nimekirja. Alternatiivina ei tohiks seda soovitusel hääletusele panna ja Maailma Terviseorganisatsioonilt tuleks taotleda täiendavat hindamist.
- (30) On asjakohane määrata kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel narkootiliste ainete komisjonis, kuna erinevad otsused, mis tehakse kanepi ja kanepiga seotud ainete nimekirjadesse kandmise kohta, võivad otsustavalt mõjutada liidu õiguse sisu, nimelt raamotsust 2004/757/JSK.
- (31) Liidu seisukohta väljendavad ühiselt tegutsedes liikmesriigid, kes on narkootiliste ainete komisjoni liikmed.
- (32) Raamotsus 2004/757/JSK on Taanile siduv kuni 21. novembrini 2018 ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (33) Raamotsus 2004/757/JSK on Iirimaaale siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (34) Raamotsus 2004/757/JSK ei ole Ühendkuningriigile siduv ja seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel narkootiliste ainete komisjoni 63. istungjärgul, mis toimub 2.–6. märtsil 2020 ja kus kõnealusel organil palutakse võtta vastu otsused ainete kandmise kohta nimekirjadesse, mis on lisatud ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtsele konventsioonile, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga, ja ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioonile, on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud seisukohta väljendavad ühiselt tegutsedes liikmesriigid, kes on narkootiliste ainete komisjoni liikmed.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

⁶ ELT L 311, 28.11.2001, lk 67–128

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*